

การบริการวิชาการเพื่อสังคม

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

การจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น

แบบ 1 วันครึ่ง

หัวข้อ นวัตกรรมสังคมในระดับชุมชน และพัฒนาเมือง

โดย ดร.สุนทร คุณชัยมิ่ง และคณะ

Day 1 บทเรียนและประสบการณ์จากต่างประเทศ

ทำความเข้าใจต่อแนวคิดเบื้องต้นของนวัตกรรม นวัตกรรมสังคม นิยาม คุณลักษณะ และกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการของนวัตกรรมสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **“นวัตกรรมสังคมในระดับชุมชนและการพัฒนาเมือง”** พร้อมกรณีศึกษาและการให้ความสำคัญต่อการสร้างแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) เพื่อสร้างจุดตั้งต้นของการแสวงหาแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยได้ รับการแก้ไขมาก่อน อันเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมจากแนวคิดของการดำเนินงานเพื่อสังคมโดยทั่วไป

ศึกษาความสำเร็จของการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและการพัฒนาเมืองของท้องถิ่น จากกรณีของการบริหารกรุงโซล ของ Park Won-soon อดีตผู้ว่า 3 สมัย ระหว่างปี ค.ศ. 2011-2020 การฟื้นเศรษฐกิจและสังคมของเมือง Medellin City ของโคลัมเบีย การนำเอาวัฒนธรรมชนเผ่าเมารีเป็นแกนขับเคลื่อน Startup และวิสาหกิจเพื่อสังคมที่นิวซีแลนด์ การสร้างเศรษฐกิจของชุมชนและเมืองจากงานช่างฝีมือและงานศิลปะของเมือง Dholka ที่อินเดีย การสร้างขนาดของเศรษฐกิจของท้องถิ่นต่อประชากรของ Basque Country ที่สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศสเปน ฯลฯ

การพัฒนาความสามารถของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสให้รับได้โอกาสเข้าถึงความเสมอภาคในสังคมของ Grameen Bank และองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งในบังคลาเทศและอินเดีย (ภายใต้อุปกรณราคาเยาของ Jaipur Foot) เทคโนโลยีเบื้องต้นสำหรับการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรของ Proximity Design ที่เมียนมาร์ การซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าและระบบไฟฟ้าโซลาร์ของ Barefoot College ที่อินเดีย การจัดระบบการจัดการใหม่ตามรูปแบบของ Digital Business Transformation เพื่อแก้ปัญหาเกษตรกรรายย่อยและเศรษฐกิจภาคเกษตร-ชนบทของแอฟริกา การแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารของบริการแพทย์ทางไกล รวมทั้งการพัฒนาความรู้ของครอบครัวด้วยฐาน ICT ของไนจีเรีย ซึ่งล้วนแต่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีนัยต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถของสังคมไปพร้อมกัน

Day 2 กรณีศึกษาที่สร้างนัยและผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของไทย

* รายละเอียดของเนื้อหาอาจมีการปรับปรุงตามความเหมาะสม

เป็นการนำเอากรอบแนวคิดและคุณลักษณะของนวัตกรรมสังคมในระดับชุมชนและการพัฒนาเมืองไปทำความเข้าใจเพิ่มเติม ทั้งในมิติที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนทุนทางสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความ เป็นอัตลักษณ์ พร้อม ๆ กับการให้ความสำคัญต่อการริเริ่มนำเอาความรู้และเทคโนโลยี (รวมทั้งความก้าวหน้า ของ ICT) ไปร่วมแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมในระดับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดของไทย โดยมีกรณีศึกษา ของวิสาหกิจชุมชนที่น่าสนใจ เช่น วิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น (ต.บ้านดึก อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านอุ่มแสง (ต.ตู่ อ.ราชสีห์ จ.ศรีสะเกษ) กลุ่มออมทรัพย์บ้านสระยายชี (ต.เนิน ปอ อ.สามง่าม จ.พิจิตร) กลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคมเกษตรอินทรีย์คลองตัน PGS จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มออม ทรัพย์บ้านดอนคา (ต.ทอนหงส์ อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช) เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์จังหวัดจันทบุรี กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์จังหวัดตราด และศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย จ.จันทบุรี

กองทุนสวัสดิการชุมชน – กลไกการทำงานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีส่วนร่วมผสมของกลุ่มจัดตั้งของชุมชน การ สนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนกลาง (คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็น องค์กรมหาชนในสังกัดของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) มีการดำเนินงานโครงการ สวัสดิการและร่วมแก้ปัญหาสมาชิกชุมชนในระดับตำบลที่โดดเด่น ที่มีบทบาทแก้ปัญหาการใช้จ่ายเบื้องต้นตาม ความจำเป็นของการใช้ชีวิตประจำวันตามกรอบบริการงานด้านสวัสดิการสังคม เช่น (1) การประกอบกิจการ วิสาหกิจเพื่อสังคมที่ตำบลท่างาม อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี (2) การจัดการระบบข้อมูล ICT เพื่อรับส่งผู้ป่วยที่ ตำบลหนองเหียง อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี (3) การแก้หนี้ครัวเรือน หนี้นอกระบบ ด้วยการสร้างงานเศรษฐกิจที่ ตำบลดงดินแดง อ.หนองม่วง จ. ลพบุรี

การดำเนินงานกองทุนสุขภาพท้องถิ่น กองทุน Long-term Care และกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งเป็น กลไกการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับกลไกราชการส่วนกลาง คือ สำนักงาน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และตัวแทนภาคชุมชนที่อาสาเป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามาร่วมงาน โดย งานของกองทุนสุขภาพท้องถิ่น และกองทุน Long-term Care เป็นงานที่ดำเนินการโดยเทศบาล เป็นหน่วย ขับเคลื่อน ในขณะที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นงานในความดูแลของ อบจ.โดยตรง และมีผลงานที่โดดเด่น เป็นตัวอย่างที่ควรได้รับการขยายผล เช่น ผลงานของ เทศบาลตำบลท่าคันโท อบจ.กาฬสินธุ์ อบจ. กำแพงเพชร และอบจ.นครสวรรค์ เป็นต้น มีตัวอย่างของการถ่ายโอนภารกิจของ รพ.สต.มาเป็นงานในบริการ ของท้องถิ่น ที่ ทต.หนองป่าครั่ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และการทำงานร่วมกันที่ใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานของ เทศบาล สาธารณสุขอำเภอ และ อสม. ที่ ทต.ทุ่งหลวง อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย และการดูแลผู้สูงอายุด้วยการฟื้นฟู ความสัมพันธ์ในชุมชนที่ตำบลหาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย (เป็นงานของกองทุน Long-term Care)